

Waterschap **Scheldestromen**

1e wijziging programma- begroting 2017

Datum : 3 mei 2017
Versie : 1.0

Datum: 3 mei 2017

Versie: 1.0

Registratienummer: 2017013585

Inhoudsopgave

1	Inhoud wijziging programmabegroting.....	3
2	Begrotingswijziging per programma	6
3	Begrotingswijziging naar kostendragers	8
4	Begrotingswijziging naar kosten- en opbrengstsoorten.....	9
5	Besluit	11

1 Inhoud wijziging programmabegroting

Deze 1^e wijziging van de programmabegroting 2017 heeft betrekking op de volgende onderwerpen.

1. Uitgestelde leveringen en diensten 2016

Bij de jaarrekening 2016 is een bestemmingsreserve gevormd voor de niet meer in 2016 verrichte leveringen en diensten. Het betreft leveringen, diensten en werken ten behoeve van de programma's. Hierin zijn eveneens de uitvoering van de aan te leggen strekdammen Baalhoek-Knuitershoek (€ 1.246.000,-), de aanleg van het fietsroutenetwerk langs de Ooster-en Westerschelde (€ 533.000,-) en werkzaamheden voor de bodembescherming 't Killetje (€ 500.000,-) opgenomen. Voor deze werken is rekening gehouden met € 2.079.000,- aan te ontvangen bijdragen van derden.

Door het beschikbaar stellen van de gevormde bestemmingsreserve van netto € 792.300,- kan over de betreffende budgetten beschikt worden.

2. Groot onderhoud kantoorgebouw Middelburg

Het is noodzakelijk het luchtbehandelingssysteem wat zich in de plafonds bevindt te renoveren. Hierbij worden de leidingen, regelklepjes en servomotoren vervangen. Ook dient het dak voorzien te worden van nieuwe daklijsten en dichtrubbers. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is hiertoe een bestemmingsreserve gevormd uit het jaarresultaat 2016. Voorgesteld wordt deze reserve voor het uitvoeren van de werkzaamheden beschikbaar te stellen.

3. Assetmanagement

In de strategienota 2015-2019 is opgenomen dat de afdeling zuiverings- en installatiebeheer zicht op het gebied van assetmanagement door ontwikkelt tot certificeerbaar niveau. De andere afdelingen maken een start met de implementatie hiervan. Om hier invulling aan te geven is in 2016 een GAP analyse gemaakt over de gehele organisatie. Vanuit deze analyse is een plan van aanpak opgesteld. In verschillende projecten zal worden gewerkt aan de bouwstenen voor assetmanagement. De projectteams worden hierbij ondersteund door externe deskundigen. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is een bestemmingsreserve gevormd uit het jaarresultaat 2016, ten bedrage van € 375.000,-, zijnde de geraamde kosten voor de implementatieperiode 2017-2019. Voorgesteld wordt deze reserve voor 1/3 deel beschikbaar te stellen, € 125.000,-.

4. Buitendijkse fietspaden

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is een bestemmingsreserve gevormd van € 200.000,- om in 2017 de mogelijkheid te hebben het project binnen- en buitendijkse fietspaden Fietsinfrastructuur Ooster- en Westerschelde naar wens te kunnen uitvoeren. Door het beschikbaar stellen van deze bestemmingsreserve kan het werk uitgevoerd worden.

5. Veilig werken langs de weg

Vanuit onze bestekken stellen we aan onze aannemers eisen aan bebakening en bebording van de voertuigen om de veiligheid van de weggebruiker te waarborgen. Deze eisen komen voort uit landelijke richtlijnen. Het is noodzakelijk ook onze eigen voertuigen aan te passen, het gaat hierbij om een aantal van ca. 30. Een belangrijke aanpassing is dat de bussen van kantonniers (vast) en auto's van opzichters (demontabel) tijdens werkzaamheden zijn uitgerust met een actieraam. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is hiertoe een bestemmingsreserve gevormd, waarvan nu gevraagd wordt deze beschikbaar te stellen zodat de aanpassingen uitgevoerd kunnen worden.

6. Depotbeheer

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is een bestemmingsreserve gevormd van € 100.000,- voor de afzet gerijpte bagger/grond depotbeheer. Wegens overschrijding van de maximale verblijfsduur van de grond in de depots moet er meer afgevoerd worden dan waarmee in de begroting rekening is gehouden, de laatste jaren is de aanvoer van de bermgrond namelijk groter dan de afvoer. Voorgesteld wordt deze bestemmingsreserve beschikbaar te stellen.

7. Grondonderzoek Marinierskazerne Vlissingen

Voor het uitvoeren van een grondonderzoek van de waterkering langs de toekomstige Marinierskazerne is bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 een bedrag van € 200.000,- bestemd. Dit grondonderzoek moet voorafgaand aan het oordeel van de ILT (inspectie Leefomgeving en Transport) en de beoordeling voor het in aanmerking komen voor het HWBP plaatsvinden. Het onderzoek dient plaats te vinden in 2017 en daarom wordt verzocht de bestemmingsreserve beschikbaar te stellen. E.e.a. zal er toe bijdragen dat de bouw van de Marinierskazerne niet wordt vertraagd.

8. Oeverherstel

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is voor een bedrag van € 300.000,- een bestemmingsreserve gevormd om op deze manier een bijdrage te leveren aan het inhalen van achterstand op het oeverherstel.

9. Herstel historische duikers

De planning is € 250.000,- uit te geven in 2017. Binnenkort wordt bekeken welke duikers opgepakt kunnen worden voor dit geld. Voor 6 van de 13-objecten wordt dit nader uitgewerkt in een plan van aanpak. Het betreffen de objecten: Beaufortsluis, Oosthavensluis (bij gemaal Zuidhoek) in Zierikzee, KDU4074 bij begraafplaats in Meliskerke, KDU1931 in Tholen, KDU28413 in Biervliet en KDU55581 in Kloosterzande. Op basis van het plan van aanpak kan vervolgens een gedetailleerde kostenraming worden gemaakt en bezien worden of alle 6 de objecten daadwerkelijk kunnen worden aangepakt. In verband met mogelijk beschikbare subsidie is de Beaufortsluis in 2018 gepland. Gevraagd wordt uit de gevormde bestemmingsreserve van € 500.000,- nu € 250.000,- beschikbaar te stellen.

10. Maatwerk zichtbaarheid waterschap

In de strategienota heeft de bekendheid en zichtbaarheid van het waterschap een plaats gekregen. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 is een bestemmingsreserve gevormd om hiermee borden, spandoeken, graffiti, bestikking en verlichting te laten ontwerpen, te realiseren en te plaatsen. In de eerste begrotingswijziging 2016 is gevraagd dit bedrag beschikbaar te stellen. Dit bedrag is in 2016 niet besteed en in 2017 zal € 40.000,- worden uitgegeven om tot het beoogde resultaat te komen. Gevraagd wordt om over dit bedrag te mogen beschikken.

11. Onderzoek bruggen in wegen

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2015 is voor een bedrag van € 125.000,- een bestemmingsreserve gevormd voor het onderzoek naar bruggen in wegen. In de eerste begrotingswijziging 2016 is gevraagd deze bestemmingsreserve beschikbaar te stellen, waarvan in 2016 € 33.000,- is uitgegeven. Gevraagd wordt de overige € 92.000,- beschikbaar te stellen, zodat het onderzoek kan worden afgerond.

12. Strandbeheer Walcheren

In december 2016 heeft het db ingestemd met de notitie 'strandbeheer'. Hiermee is invulling gegeven aan de opdracht om meer inkomsten te genereren uit de eigendommen van het waterschap. Naast opbrengsten brengt het strandbeheer ook kosten met zich mee. Voor de uitvoering van diverse werkzaamheden betreffende het beheer en onderhoud van het Duinstrand en het strand Westduin is opdracht gegeven aan een derde. De kosten zijn begroot op € 56.000,-. Bij de opmaak van de begroting 2017 was nog niet geheel duidelijk hoeveel de opbrengsten van het strandbeheer zouden bedragen. De definitieve opbrengsten bedragen € 188.000,- waarvan in deze begrotingswijziging nog ruim € 24.000,- worden opgevoerd.

13. Samenwerking gladheidbestrijding

In september 2016 heeft het db ingestemd met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst op het gebied van gladheidbestrijding. De nieuwe overeenkomst is op een aantal punten gewijzigd. Eén van de wijzigingen betreft het voeren van de financiële administratie voor het samenwerkingsverband. Deze wordt nu ingevuld door het waterschap. Dit betekent dat het waterschap alle kosten betaalt en vervolgens doorberekent aan de partners. Het benodigde budget voor 2017 is berekend op bruto € 2.970.000,- (netto nihil).

14. Afkoopsom Perkpolder

In het kader van de overdracht van waterkeringen Perkpolder kan het waterschap een afkoopsom tegemoet zien voor het toekomstig beheer en onderhoud. Er is overeenstemming bereikt over het bedrag van de afkoopsom, en deze zal € 410.000,- bedragen. Deze opbrengst wordt opgenomen in deze begrotingswijziging. In deze afkoopsom is een maatregel opgenomen voor het inrichten van de Mariadijk - Zeedijk. De maatregel omvat het aanbrengen van doorgroei-stenen langs de binnendijkse onderhoudsweg, die dit jaar wordt uitgevoerd. De kosten hiervan zijn begroot € 42.000,-.

15. Vervangen golfschotten bij de Schotsman

In januari 2017 heeft het db ingestemd met de verkoop van een strook grond gelegen bij de Haveningang te Kamperland aan de gemeente Noord-Beveland. Er is voorgesteld om 50% van de opbrengst terug te laten vloeien naar het Veerse Meer. Voor dit bedrag worden enkele golfschotten bij de Schotsman vervangen. Ook de opbrengst van de verkoop grond van € 103.000,- wordt in deze begrotingswijziging opgenomen.

16. Toevoeging pensioenvoorziening voormalig bestuur

De verantwoorde voorziening voor reeds ingegane pensioenen is lager verantwoord dan het door APG Loyalis berekende bedrag. Het verschil van € 261.000,- wordt veroorzaakt door een hogere rekenrente in onze eigen rente. Om een tekort te voorkomen indien de situatie zich voor zou doen dat alle pensioenen op hetzelfde moment zouden worden overgedragen zullen we met ingang van 2017 met dezelfde rekenrente rekenen als APG Loyalis. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de accountant in het accountantsverslag naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2016.

2 Begrotingswijziging per programma

De in hoofdstuk 1 vermelde mutaties hebben de volgende gevolgen voor de programma's.

Programma	x € 1.000		
	Oude Raming	Mutatie	Nieuwe raming
Waterkeringen	12.850	568	13.418
Watersystemen	32.844	958	33.802
Afvalwaterketen	28.005	220	28.225
Wegen	8.378	503	8.881
Optimale taakuitoefening	7.707	299	8.006
Dekkingsmiddelen en onvoorzien	-1.074	0	-1.074
	88.711	2.547	91.258
Belastingopbrengsten	-87.726	0	-87.726
Saldo lasten / baten	985	2.547	3.532

Toelichting op de mutaties in de programma's

Waterkeringen

De mutatie betreft de volgende posten:

grondonderzoek Marinierskazerne	€ 200.000,-	
kosten strandbeheer	€ 56.000,-	
buitendijkse fietspaden	€ 200.000,-	
vervangen golfschotten Schotsman	€ 51.500,-	
bruto afkoopsom Perkpolder	€ 410.000,-	
kosten inrichten Mariadijk-Zeedijk	€ 42.000,-	
diversen uitgestelde leveringen en diensten 2016	€ 290.950,-	
aandeel ondersteunende beheerproducten	€ 137.798,-	
		€ 568.248,-

Watersystemen

De mutatie betreft de volgende posten:

depotbeheer	€ 100.000,-	
oeverherstel	€ 300.000,-	
herstel historische duikers	€ 250.000,-	
diversen uitgestelde leveringen en diensten 2016	€ 73.000,-	
aandeel ondersteunende beheerproducten	€ 234.885,-	
		€ 957.885,-

Afvalwaterketen

De mutatie bestaat uit de volgende posten:

diverse uitgestelde leveringen en diensten 2016	€ 38.750,-	
aandeel ondersteunende beheerproducten	€ 181.197,-	
		€ 219.947,-

Wegen

De mutatie bestaat uit de volgende posten:

onderzoek bruggen in wegen	€ 92.000,-	
diverse uitgestelde leveringen en diensten 2016	€ 276.500,-	
samenwerking gladheidbestrijding	€ 0,-	
aandeel ondersteunende beheerproducten	€ 134.220,-	
		€ 502.720,-

Optimale taakuitoefening

De mutatie bestaat uit de volgende posten:

assetmanagement	€ 125.000,-	
maatwerk zichtbaarheid waterschap	€ 40.000,-	
toevoeging personele voorziening voormalig bestuur	€ 261.000,-	
strandbeheer	€ -24.500,-	
verkoop grond Noord-Beveland	€ -103.000,-	
		€ 298.500,-

Totaal**€2.547.300,-**

3 Begrotingswijziging naar kostendragers

De in deze wijziging opgenomen mutaties leiden tot de volgende wijzigingen in de totalen van de kostendragers.

x € 1.000			
Kostendrager	Vorige raming	Mutatie	Nieuwe Raming
Watersysteembeheer	57.059	2.114	59.173
Zuiveringsbeheer	30.345	433	30.778
Categoriekosten heffingen	3.385	0	3.385
Dekkingsmiddelen en onvoorzien	-3.063	0	-3.063
Totale netto-kosten	87.726	2.547	90.273

Toelichting op de mutaties in de kostendragers

Watersysteembeheer

De mutatie bestaat uit de volgende onderdelen:

uitgestelde leveringen en diensten 2016	€ 840.450,-	
depotbeheer	€ 100.000,-	
grondonderzoek Marinierskazerne	€ 200.000,-	
oeverherstel	€ 300.000,-	
historische duikers	€ 250.000,-	
bruggen in wegen	€ 92.000,-	
strandbeheer	€ 31.500,-	
samenwerking gladheidbestrijding	€ 0,-	
bruto opbrengst afkoopsom Perkpolder	€ -410.000,-	
kosten inrichten Mariadijk-Zeedijk	€ 42.000,-	
vervangen golfschotten Veerse Meer	€ 51.500,-	
verkoop grond	€ -103.000,-	
aandelen ondersteunende producten	€ 506.903,-	
aandelen assetmanagement en zichtbaarheid	€ 82.500,-	
toevoeging personele voorziening voormalig bestuur	€ 130.500,-	
		€ 2.114.353,-

Zuiveringsbeheer

De mutatie bestaat uit de volgende onderdelen:

uitgestelde leveringen en diensten 2016	€ 38.750,-	
aandelen ondersteunende producten	€ 181.197,-	
aandelen assetmanagement en zichtbaarheid	€ 82.500,-	
toevoeging personele voorziening voormalig bestuur	€ 130.500,-	
		€ 432.947,-

Totaal **€ 2.547.300,-**

4 Begrotingswijziging naar kosten- en opbrengstsoorten

x € 1.000

Omschrijving	Vorige raming	Mutatie	Nieuwe raming
<u>Kostensoorten</u>			
Goederen en diensten van derden	48.809	4.403	53.212
Toevoegingen aan voorzieningen	145	261	406
Bijdragen aan derden	7.678	500	8.178
Totaal kostensoorten		5.164	
<u>Opbrengstsoorten</u>			
Opbrengsten goederen en diensten aan derden	6.471	1.374	7.845
Bijdragen van derden	15.513	1.243	16.756
Totaal opbrengstsoorten		2.617	
Totaal kosten- en opbrengstsoorten		2.547	
<u>Te beschikken over bestemmingsreserves</u>			
Bestemmingsreserve uitgestelde leveringen en diensten 2016		792	
Bestemmingsreserve groot onderhoud kantoorgebouw Middelburg		470	
Bestemmingsreserve assetmanagement		125	
Bestemmingsreserve veilig werken langs de weg		105	
Bestemmingsreserve buitendijkse fietspaden		200	
Bestemmingsreserve depotbeheer		100	
Bestemmingsreserve grondonderzoek Marinierskazerne		200	
Bestemmingsreserve oeverherstel		300	
Bestemmingsreserve historische duikers		250	
Bestemmingsreserve onderzoek bruggen in wegen		92	
Bestemmingsreserve maatwerk zichtbaarheid		40	
		2.674	
<u>Toevoeging/onttrekkingen aan de algemene reserve</u>			
Toevoeging aan algemene reserve watersystemen		258	
Onttrekking aan algemene reserve zuiveringsbeheer		-131	
		127	
		2.547	

Toelichting op de mutaties in de kostensoorten en de beschikking over reserves**Goederen en diensten van derden**

uitgestelde leveringen en diensten 2016 ¹	€ 2.371.300,-	
onderhoud kantoorgebouw Middelburg	€ 470.000,-	
strandbeheer	€ 56.000,-	
inrichten Mariadijk-Zeedijk	€ 42.000,-	
buitendijkse fietsinfrastructuur	€ 200.000,-	
maatwerk zichtbaarheid	€ 40.000,-	
inspectie bruggen in wegen	€ 92.000,-	
herstel historische duikers	€ 250.000,-	
samenwerking gladheidbestrijding	€ 0,-	
oeverherstel	€ 300.000,-	
grondonderzoek marinierskazerne	€ 200.000,-	
depotbeheer	€ 100.000,-	
veilig werken langs de weg	€ 105.000,-	
assetmanagement	€ 125.000,-	
golfschotten Veerse Meer	€ 51.500,-	
Totaal		€ 4.402.800,-

Toevoeging voorzieningen

toevoeging aan de personele voorziening voormalig bestuur € 261.000,-

Bijdragen aan derden

uitgestelde leveringen en diensten 2016 ¹ € 500.000,-

Totaal kostensoorten € 5.163.800,-

Opbrengst onderhoud en diensten voor derden

verkoop grond	€ 103.000,-	
uitgestelde leveringen en diensten 2016 ¹	€ 1.246.000,-	
opbrengst strandbeheer	€ 24.500,-	
		€ 1.373.500,-

Bijdragen van derden

uitgestelde leveringen en diensten 2016 ¹	€ 833.000,-	
bruto afkoopsom Perkpolder	€ 410.000,-	
		€ 1.243.000,-

Totaal opbrengstsoorten € 2.616.500,-

Reserves

Ter dekking van bovenvermelde mutaties in de kosten wordt over € 2.674.000,- aan bestemmingsreserves beschikt en € 127.000,- aan de algemene reserves toegevoegd.

¹ Het totaal van de kosten en opbrengsten genoemd onder "uitgestelde leveringen en diensten 2016" is gelijk aan het totaalbedrag (€ 792.300,-) van de bestemmingsreserve. De opbrengst van € 1.246.000,- betreft de buitendijkse maatregel Baalhoek en Knuitershoek. De opbrengst van € 833.000,- betreft de bijdrage voor de buitendijkse fietsinfrastructuur en de bijdrage bodembescherming 't Killetje.

5 Besluit

Besluit tot vaststelling van de 1^e wijziging van de programmabegroting 2017

gelet op artikel 102 van de Waterschapswet;

aldus opgemaakt door het dagelijks bestuur van waterschap Scheldestromen op 3 mei 2017,
nr.

, dijkgraaf

, secretaris directeur

Vastgesteld in de algemene vergadering van waterschap Scheldestromen in de openbare vergadering van 1 juni 2017.

, dijkgraaf

, secretaris directeur